

לי צידק והלה אומר אין לך צדי אלא חמשים וחמשים איני יודע מתוך שאינו יכול לישבע משלם והיינו כר' אבא ומיהו איכא למימר דר"ג דמוקי מתני' כר"מ וכמו שמפרש ר' אבא הוא סבר כר' יוסי אבל עוד קשה דשמעתי משמע להלכתא כר' אבא מדקאמרין סבור רבנן קמיה דאבי למימר דהיינו נסבא דר' אבא וקאמר נמי אלא אי דמיא לרבי אבא כו' ובכ"מ ק"ל כרז נחמן דדיני ועוד תימה דהתם גבי יתומים מן היתומים קאמרי רב ושמואל דאם מת לזה בחיי מלוה כבר נתחייב מלוה לזני לזה שבויה ואין אדם מוריש שבויה לזני ומתוך שאין התובעין יכולין לישבע פטור הנשבע ור"א פליג עליה (סס מ.מ.) וקאמר ירשין נשבעין שבויה יורשים ונטולין והיינו כרבי אבא דמתוך שאינו יכול לישבע או תובע או הנשבע משלם הנשבע ומסיק התם דעבד כרז ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד ומפרש ר"ת דרז נחמן שפיר סבר כר' אבא דנסבא

רבינו גרשום

תפסוהו. כרשויתיו. בכח ב"ד לפי שאינו מאמינה לו דשפא ימכרהו. אמר להו. הואיל ולא מצאתי עדים אפקוהו מרשותיכו וראובנו בבינו כדמיקרא וכל דאליה בכח יוהר להוציא מיד חבריו גבר ותתא לי עד שביאו עדים ואח"כ נתן למי שפעייה מעדין. רב יהודה אמר. הואיל ותפסוהו בית דין פנה (תרא) לא מפיקין מידם עד דמיתו חד מיניהו סהדי. והלכתא לא תפסי לכתחלה דשפא מביה ותתן עניו בה דוקא וניצטא מיד זה דברורו של זה ואי תפסוהו לא מפיקין. י"ש משני שטרות היוצאין ביום אחד. שהיו שנתן באין שוללו לו כמאר ביום א' וכל א' מהם משועבד קרקע ומכור לאי ותן באין לטורח ואין שטר א' מהם מוקדם מחבירו:

ובננה י"ש לי צידק וא"ל אין לך צדי אלא חמשים וחמשים איני יודע ודוקא בשניהם חשודין פסקי רב נחמן כר' יוסי דלאמי יתלוקו ורבי אבא בשניהם חשודין מודה לר"ג דהלכה כרבי יוסי וטעמא משום דקספין סכנגדו לפי שהוא חשוד הלכך מפסיד החזי אבל צעלמא מחויב שבויה ואינו יכול לישבע משלם והא דקאמר התם דרבויתו שצ"ח ר' אבא לאו למימר דר' אבא סבר לה כר"מ אלא דדייק כיון דר' אבא צעלמא סבר דמתוך שאינו יכול לישבע משלם אית לן למימר דאיהו מפרש מילתיה דר"מ דחורה שבויה למחויב לה והלכה כר"ג בשניהם חשודים וכו' אבא דנסבא דוקא ביומאים מסקינן דעבד כרז ושמואל עבד דעבד כר"א עבד דלאמר הכו דלא להוסיף עלה אלא אין לפרש (ט) טעמא דרב נחמן דאמר יתלוקו משום דר' אבא דכיון דשניהם חשודים ה"ל כאילו תרוייהו מחויבים שבויה ואין יכולין והלכך כל אחד מפסיד חזי ורבי אבא סבר כיון דעיקר שבויה על הנשבע ואין יכול לישבע משלם הכל דל"כ ר' אבא רז נחמן מזה סברי שפיר כרז ושמואל ביומאים מן היתומים כי מת לזה בחיי מלוה נתחייבין בני מלוה כיון דאין יכולין לישבע ואין נוטלין בני מלוה מפסיד סכנגדו על השבויה החלי שאינו נוטל כגסם הוא חשוד וצ"ל כל הנשבעין (שבויה דף מ.ו.) משמע כל הסוגיא דרב ושמואל פליגי אדרב נחמן ואדרבי אבא (א) וע"כ צ"ל ע"כ דלרבי אבא וכן לרב נחמן מתוך שאינו יכול לישבע אפילו התובע משלם הנשבע דפר"י:

אבא הו"ל מחויב שבויה ואינו יכול לישבע ומשום. כך נראה שיטה זו צעני וזבז מלאמיה כן צפ"י ר"ח יש לשנות אחרים ואין בהם ממש. וק"ל בהא כרבי אבא מדליק אבי מינה ואף על גב דפליגי עליה רב ושמואל דפרק כל הנשבעין (שבויה דף מ.ו.) דלאמרי חורה שבויה לסיני והמוציא מחבירו עליו הראיה ותנן נמי התם [מ.מ.] וכן היתומים מן היתומים לא יכרוהו אלא בשבויה ורב ושמואל דלאמרי תרוייהו [סס מ.מ.] לא שנו אלא שמת מלוה בחיי הלוה אבל מת לזה בחיי מלוה כבר נתחייב מלוה לזני לזה שבויה ואין אדם מוריש שבויה לזני ממנו שהוא מחויב עליו שבויה אלמא הואיל ומחויב שבויה שלא התקבלתי חוב זה ויחזיקין אין יכולין לישבע כן אלא שלא פקדנו אבא ואין זו שבויה המוטלת על אביהם וגם יתומים של ליה אין יכולין לישבע שפרעו אביהם קא אמרי רב ושמואל שלא יפרע אלמא המחויב שבויה ואינו יכול לישבע

ההוא ארבא

ההוא ארבא דהוו מינצו עלה בי תרי האי אמר דידי היא והאי אמר דידי היא אתא חד מיניהו לבי דינא ואמר תיפסוהו (ב) אדמיתיןא סהדי דידי היא תפסינן או לא תפסינן רב הונא אמר תפסינן רב יהודה אמר "לא תפסינן אול ולא אשכח סהדי אמר להו אפקוהו וכל דאליה גבר מפיקין רב פפא מפיקין רב יהודה אמר ב"לא מפיקין רב פפא אמר מפיקין והלכתא לא תפסינן והובא דתפס לא מפיקין: זה אומר של אבותי זה אומר של אבותי (ב) אמר רב נחמן יכל דאליה גבר ומאי שנא משני שטרות היוצאין ביום אחד דרב

לא זה ולא זה סבירא לרב ושמואל חורה שבויה לסיני ואין כאן לא שבויה ולא פריעון ור"א פליג עלייהו [סס מ.מ.] ואמר ירשין נשבעין שבויה יורשים ונטולין דלא ס"ל לרבז ושמואל ואמרי' התם [סס מ.מ.] האי דינא דעבד כר"א עבד דעבד כרז ושמואל עבד אפ"ה הלכתא כר' אבא ולא כרז ושמואל דלאמרי' התם הכו דלא להוסיף עלה עשו קניהם שלא להוסיף על דברי רב ושמואל ללמוד מדין זה דיתומים מן היתומים לשאר דינין ולומר חורה שבויה לסיני דבדין זה לבדו דיתומים מן היתומים הוא דק"ל כרז ושמואל דיעבד משום תקנת יתומים בני ליה דחסינן עלייהו שלא יפרע מהן בלא שבויה מעלייתא אבל בשאר דינין ק"ל כר' אבא דהמחויב שבויה ואינו יכול לישבע משלם וגם ר"ח פסק דהלכתא כרבי אבא: ארבא. ספינה שבויה: האי אמר דידי הוא כו'. ולא זה ולא זה מוחזקין בה מדלא רמי עלה ממתניתין דשניס אוחזין בטלית (ב"מ ט.) שהו נוטל עד מקום שידו מגעת וזה נוטל עד מקום שידו מגעת ולא אמרינן כל דאליה גבר. כן פיר"י: תיפסוהו. פן ימכרהו אבל חזקה שהחזיק בה אחר שערער זה עליה אינה כלום דלאן סהדי שנתורת חטיפה בהא ליד: תפסינן או לא תפסינן. מי לימא דתפסי לה ב"ד דהא אי לא משכח סהדי הדרין ומפיקין לה כדמיעקרא ולא הפסיד בעל הספינה בתפיקת ב"ד כלום או דלמא לא תפסינן דלמא לא משכח סהדי ולא הדרין ומפיקין לה דלמא ונמצא שהפסיד בעל הספינה על ידיהו דאי היה שצקין לה דלמא היו אלים וגבר בעל הספינה ונמצא וזכה בשלו. כן י"ל טעם השאלה: רב הונא אומר תפסינן. ק"ל כרז פפא דלאמר מפיקין. רב יהודה אומר לא תפסינן משום דס"ל לא מפיקין כדלמא והלכך לא תפסינן דשמא זה אין לו עדים ושקרן הוא ומכל וכל רוצה להפסיד את חבירו דמאחר דתפסי' יודע הוא דתו לא מפיקין: א"ל אפקוהו. וכגון דאיתרמי מילתא דתפסינן לה כרז הונא אי נמי שאמר שניהם לב"ד לתפסא ודברי הכל: וכל דאליה גבר. בין בראיות בין בזה כמו שפסק רב נחמן לפנינו כל דאליה גבר: לא תפסינן. רבא מחמר שבה ממון ישראל ביד ב"ד אין ראין להפקירו אלא מעבדין אלוהי עמך שידעו למי ישיבו: תפסינן. כעין שמלאוהו מתחלה שלדעת כן תפסוהו שאם לא יביא עדים יחזירוהו וכל דאליה גבר: והלכתא לא תפסינן והיבא דתפסינן לא תפסינן. כרז יהודה: זה אומר של אבותי זה אומר של אבותי. בין בספינה בין בקרקע ואין עדות וחזקה ליה יותר מזה: ומ"ש משני שטרות היוצאין. לפנינו על שדה אחת של ראובן שכנת שטר מתנה לשמעון ושטר מתנה ללוי ושניהם ביום אחד ונמצא שאין זה מוחזק יותר מזה כלל ואפ"י נבחר ששמעון בשחר ולי אחריו צערב אין הקדמה

(א) ויטין ט. (ב) כחכות טז.
(ג) צ"ל ואם כן.

הגרות הב"ח

(א) גמ' תפסוהו עד דמיתיןא: (ב) תוס' ד"ה (ג) וכל וכו' דטעמא דרב נחמן דלאמי יתלוקו משום דכיון כ"ל ומיכוח דר' אבא נחמן: (א) ד"ה הוא יוסי ואין נראה לר"י דהא:

מוסף רש"י

משני שטרות היוצאין ביום אחד. מכר שדה אחת לפני בני אדם ביום אחד (כחכות טז.)

(א) קדושין עד. וי"ט.
(ב) כ"מ ק. (ג) דף קנ"ג ע"ב.
(ד) ש"ך ע"ב. (ה) ו"ל ע"ג.

הגהות ה"ה

(א) רשב"ם ד"ה י"ט
משני וכו' ויחזיקהו בידו
עוקבא: (ב) ו"ה יחלוקו
וכו' ממוק יותר מחכרו:
(ג) ד"ה שולח דדיעי וכו'
ושמה עתה וזה כו"ל וי"ט
ע"ה ד"ה שולח: (ד) ו"ה יחזיקהו
וכו' לא שטר ולא עדי חזקה
ויחזיקהו למימון: (ה) ו"ה יחזיקהו
בר וכו' כיון דאיתו אלא
לנאיה: (ו) בא"ד נכנסים
יותר ולהתירא ונשא כ"ל
ותמה ועד נפתח: (ז) בא"ד
אפי' שפיר דפריך אפי' מר:
ל"ה ד"ה ושמאל וכו' דהא
דלמרי ר"א צ"י מי שיהי:
(ח) בא"ד וזהו דוחק לומר
דלויבא דרב וכו': (ט) ו"ה
שולח וכו' הולך מנה לפלוגי
ומת המשהל קאמר מה:
(י) בא"ד מנה לפלוגי מימי
כ"ל: (יא) ויבטו גבי שלח
נפתח: (יב) בא"ד דמי צ"י
דלמרי וכו' עוקבא: (יג) ו"ה
יחזיקהו וכו' ומוקמיה לה
נפתח: (יד) בא"ד אכל היבא
דפליגי רב נחמן לא:

מוסף רש"י

שודא דדייני. לפי ראות
עיי דיינין יעילו הויט
ההוה. שולח לנין שבלה.
כמו (שמות טו) ויה
בניו דמתרגם שדי בנח
וכחכותו דצ"י
פרה בחמור. להי נקט
המחליף. ולא אמר המוכר
פירו וילדה. דלוי מוכר
במשע לא קני לוקח עד
דמשע ויבין דקמין מידע
דיע אפי' ילדה בנר או לא
ילדה בנר וליכא לטקוין
בעד שלח מחכרו ומתקמיה.
אכל מחליף פרה בחמור לא
אכל לנין דלמחן אפרה או
החמור. דלמחן שפיר אפי'
נקטן לטקוין לחכרו בתשבו
על זה בכל תקום שפי'
דלמחין בנחבא (כ"מ מו).
כל הנשע דמיס בחמור כן
שוכה או נתחייב זה בחליפין.
לפי ששעמיה זה בעל הפרה
אח החמור נקנת הפרה
על קנין לטקוין לחכרו בתשבו
לדה או לא ילדה בנר כ'
ובנין ב"ק פ"ג ט"ז. וכן המוכר
שפחתי. קדילי בנר כעני
נקנה כנסף ונפתח משע
נקנת לו השפחה ואפילו שיה
בנות בעלים. ואין ידוע אם
עדי שלח ילדה נתן הספק
והתבע שלח או לא ילדה שיה
יהולר על בעלים וכו' וכו'.

חוקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

לה.

עין משפט
נר מצוה

הקדמה בשעות אלא צירוף כדלמרי' כמבואר (א) גבי הוה עובדא
דלמרי' דרמי צר חמא צלפרא כמבואר נכסי לרמי צר חמא
וברמשה כמבואר למר עוקבא צר חמא ואוקמיה ביד (א) בר עוקבא
אע"פ שהוה אחרון ומשום האי טעמא אטו צירופים יתבי דכחצין
שעות וכיון שלא פירש לו ראובן
לשמעון השעה נמלא שלא ויכרו כבת
זה עד הערב האילו ולא נתפרש בו
שעת שחרית ונמלא שניהם שוין:
יחלוקו. דספיקא הוה וליכא למימר
הכא המוציא מחכרו דלן א' מוחזק (ב)
מחכרו: **שודא דדייני.** לאותו
שיהא נוטה לב דייני' שהיה נשמן
אוהבו או קרובו יותר דודאי להוהו

דרב אמר יחלוקו ושמואל אמר
התם ליכא למיקם עלה דמילתא הכא איכא
למיקם עלה דמילתא ומאי שנא מיהא דר' רחנן
המחליף פרה בחמור וילדה וכן המוכר
שפחתי וילדה זה אומר עד שלא מוכרתי ילדה
וזה אומר משלקחתי ילדה יחלוקו: התם להאי
אית

רב אמר יחלוקו. להוהו לישנא דמפרש בפרק מי שיהי נשוי
(כחבות דף כז. ושם ד"ה ליימא) דטעמא דרב משום דסבר
כ"מ דלמרי עדי חתימה כרמי ולכן יחלוקו אפילו איכא עדי
מסירה שנמסר לאחד קודם כיון דמתוך החתימה אין ניכר מי
קודם כדמוכח צריש כל הגט
(גיטין דף כד:) דתנן כתב לגרש בו
את הגדולה לא יגרש בו את הקטנה
ודייק הא גדולה מני מגרש ביה
ומוקי לה בעדי מסירה ור"א אכל
ל' מאיר אפי' גדולה לא מני מגרש
אע"ג דלמרי עדי מסירה כיון דלן
ניכר מתוך עדי החתימה ומיירי
במתנה או בנכר שפונה בשטר אכל

רבינו גרשום

דרב אמר יחלוקו. שנתן:
ושמואל אמר שודא דדייני.
כלומר לויכא שישנה דעת
כ"ד שיעת הלוה מחבב
טפי להווא מלוה ויב"י לפי
שמחבבו יותר וקדומו אותו
וליה ממנו ושיעבר לו קודם
לוה (שמו"ט ליתנו) והא
שלו ובתר כ"ד אולי והא
אמאי אמרי' כל דאלי'ם
גבי: תתם לויכא למיקם עלה
דמלחא. משום דהגרו תרי
שטרין תרייהו שוין בממון
ובסין ולא מצי לאחזוקי
האי טפי מאידך משה אמר
מה יחלוקו ומר אמר שודא
דדייני: אבל הכא איכא
דכל מנייהו מצי מייתי הויה
ומת עדי דדייהו והא
ולאו דחבריה משום הכי
לא אמרי' דיהלוקו אלא
כל דאלי'ם גבוי: המחליף
פרה בחמור. דאורחא דפרה
לחלוף ואורחא דשפחה
לובווי:

אם קונה בכסף או בחמור או בחליפין דלן השטר עומד אלא לראיה
מודה רב דלמניין שודא דלן צריך שיהא ניכר מתוך עדי החתימה
כיון (א) דלן אלא לראיה לאותו לשון לא פריך מרב הכא דהתם דנין
הוה של שניהם כיון דביום אחד נחתמו אלא משמואל פריך ולפ"ת
דפי' שודא דדייני מה שירא דייני יבשה אחי שפיר דהכא נמי בזה
למחר אצותי שיה שודא דדייני אכל לפ"ת שפירש שודא אפי'
שנראה לדיין שהיה אוהבו יותר קשה ונראה שזו אצותי לא שייך
שודא ויש לדחוק ולפרש שיתנו הדיינים למי שנראה אחימי בדברים יותר
(א) ועוד דלהוהו לישנא דמי שיהי נשוי (כחבות דף כז:) ושם דמוקי
פלוגתא דרב ושמואל אליבא דר"א ופ"ל לרב דחלוקה עדיפא אחי שפיר
דפריך (א) מרב ואותו לשון הוה עיקר כדמוכח התם מברייטא:
ושמואל אמר שודא דדייני. אינו כר"א דלמרי עדי מסירה
כרמי דלר"מ לא הוה אמר שודא ונראה דהא דלמרי (א)
בפרק מי שיהי נשוי (סס) כתב לאחד ומסר לאחר לזה שמסר
לו קנה אע"פ ששטר הא' נכתב קודם ונראה דייני דוקא שנכתבו
ביום אחד הלכן הקודם במסירה וזה האילו ואין ניכר מתוך השטר
הא' שקדם אכל נכתב צ"י ימים לזה שנכתב תחלה קנה שניכר
מתוך החתימה שזה נכתב קודם אע"פ שמסר לזה מתחלה קנה דלמרי'
כשמסר גם לזה וזה משעת חתימה דה"ק אפי' כ"ד ד"מ (דף יג.)
עדי נחתמו וזין לו והשתא אחי שפיר דהא שמואל סבר הכא
כר"א ופ"ק ד"מ דמיק גמרא לאוקומי שמואל כאפי' ועוד דפי' זה
בזר (ספרי דף פ"ח:) גבי ההיא מתנתא דהווי חתימה עלה מרי גבי
משמע דסבר אפי' כ"י אלעזר דפריך ארבי יוסף דקאמר זיל אקנייה
בעדי מסירה כר"א ופריך אפי' והא מודה ר"א במוקי' מתוכו
שהוה פסול וזהו דוחק (א) דלויבא דרב יוסף קאמר וליה לא
סבירא ליה: **שודא דדייני.** נראה לר"ת למי שיראה דדיין ליתן
ולא כפ"ה שיאמרו דעמו של נותן דהא כסוף פ"ק דגיטין (דף ט'
ושם ד"ה וכו') גבי הולך מנה לפלוגי (א) קאמר מה שיראה שלח
יעשה וקרי ליה התם שודא ופ"ת עברה יוספין (קדושין דף עד. ושם ד"ה
שודא) נמי אמר נחמן דדיין לומר לזה זכיתי ולזה חייבתי כר"א
כבעלי דינין עומדים לפניו אכל אין בעלי דינין עומדים לפניו אינו
נחמן ופריך וניהדר וניהדייה ומשני בשודא דדייני ואי כפ"ה אכתי
ניהדר לאמוד דעמו של נותן ובהדיא צירופלוגי אמר לאחיה נחמן
שיראו צ"ד דלחליט מחליטים ואת א"כ יתן למי שיתן לו סכר
ויר"ל דכל ליינא מוקבל אגרא לאו דיינא הוה אפי' שפירש דקבלה
בידינו דלא אמרינן שודא אלא במקרקעי אין נראה לר"י דהא גבי
הולך מנה לפלוגי (א) גבי שלח מייתי לה בספ"ק דגיטין (דף ט'
ושם) עוד פירש דדוקא דין מומחה עושה שודא דהא רב ששת
גברא רבה הוה ואמר ליה רב נחמן מר לאו ליינא הוה גביה אימיה
דמי צר חמא (א) ורב עוקבא צר חמא צ"י מי שיהי נשוי (כחבות דף כז:):
ומאי שנא מיהא דר' רחנן המחליף פרה בחמור כו'. אין להוכיח
מכאן דהלכה כסומכוס מדפריך מייתי דעד כאן לא פליגי
עליה התם כהשואל (כ"מ דף ק.) אלא משום דלולין בטר חזקה
דמנוגא ומוקמינן (א) בחוקת מרה קמא הא לאו הכי מודו דיהלוקו

גמרי ורקני לו יתנו את הקרקע ושמי (א) וזה בעל הקרקע בשלו
אכל כשאלה אומר יחלוקו בודאי אחד נטל החצי שלא כדיו:
שודא. לשון השלכה ירה ניס (שמות טו) [מתרגמינן] שדי צימא.
ולעיל נמי נימא רב נחמן חלוקה או שודא ואמאי אמר כל דאלים
גבר: **התם.** צ"ב שטרות וליכא למיקם עלה דמילתא הויה או
למחר שיכיר האחד עדים ויעלו השטרות שזמן ואפילו
אין יבאו עדים ויעידו זה נכתב ועמך בנכר זה בעבר הלא אין
הקדמה בשעות כמו שפירשו למעלה וליכא למימר שמה זה נמסר
תחלה יוס או יומים או חדש ואחר כך נמסר השני לשני דמאחר
שנכתבו ביום אחד מתמחה גם ביום אחד נמסרו כמו שמוכח לשון
הכתוב בשטר הלכן רב אמר חולקין ושמואל אמר שודא דדייני
דחולין ואין לברר לעולם דין עם מי משתדלין צ"ד דנין דרנן
אזוהי אכל הכא בנאי קרקע דליכא לא שטר ולא (א) עדים ואיכא
למיקם עלה דמילתא אם יבאו ויעידו של מי הוה הלכן אין כאן
לומר חלוקה ושודא דשמי יבאו עדים וימסרו את הדין שדני צ"ד
הלכן אין צ"ד נוקקין להם לדין דין שסופו לבא לדי עויות אלא
מניחין אותן וכל דאלים גבר עד שיבאו עדים ויצררו הדבר: **ומ"ש.**
הא דרב נחמן ממחליף פרה בחמור וזין שמשע בעל הפרה את
החמור נקנת הפרה לבעל החמור בכל מקום שהיא דמטלטלין נקנין
בחליפין דמתן בקדושין (דף כח.) כל הנשעה דמיס באתר כיון שזכה
זה נתחייב זה בחליפין ולכן אין הדבר ידוע הולד של מי הוה שהי
לא ראה דעיינן את פרתו אכל במכירה בדמים לא מצי למינקט דלן
משעות קונות ויחזרו בהן ואילו משכח לבימו אחר מתן משעות סו לא
מצי מוכר למימר ברשמי ילדה דהא צנינא ללוקח קיימא הלכן
נקט חליפין בחמור ופרה ולא דמיס. **ובפ"י השואל (כ"מ ק.)** פריך ונחיי ברשות
דמאן קיימא וליהו אידך המוציא מחכרו עליו הראיה ומשני דקיימא
באגס. ומכירה נקט גבי שפחה דעבד נקנה בכסף (קדושין כג.) בלא משיכה
ונשנתן משעות נקנית לו השפחה כ"מ שהיא שולחן אין ידוע
ברשות מי ילדה שהי לא ראה אותה הלוקח בשעת מתן משעות:
יחלוקו. והא הכא דליכא למיקם עלה דמילתא אם יבאו עדים ויעידו
ברשות מי ילדה ואפילו הכי לא אמרינן כל דאלים גבר וקשיא לרב
נחמן: **התם.** גבי המחליף פרה בחמור לתרייהו אית להו דררא
דמנוגא שהפירה והשפחה של שניהם הימה בזה אחר זה וכל אחד
ואחד טוען פרחי ופחתי ילדה בהיותה גברא שפחתי אי נמי בשעת
חליפין ילדה אלא לברר של מי הוה הולד הלכן יחלוקו. **ושודא דדייני**
ליכא למימר הכא אפי' לשמואל דלא שייך למימר אלא אלא ממה
לשנים שיראו צ"ד למי אוהבו יותר דלדידה גמר ומקני אכל הכא
בזר נחמן שזה אומר של אצותי כו': **דאי דמר לא דמר.** לא
הימה הקרקע של אידך מעולם. וי"מ האי ומאי שנא מהמחליף כו'
דלדשמואל פריך דקאמר שודא והכא חזין יחלוקו ואינה שיטת
גמרא דהא כמבואר בפרק מי שיהי נשוי (נד.) איתא עיקר מילתיהו
דרב ושמואל ופריך התם פירכי אחריני ומכאן לא פריך
כל שכן הכא דלמרי אדרב נחמן נקט לה הכא למילתיהו:
אם

ובמהוכר את הבית (לקמן דף סג. ושם) גבי האומר תנו חלק לפלוגי מנכסי וכו' דמייתי מסומכוס ופ"ה דטעמא משום דחלק כספא
ליה אי הוה משוה או ממוון המוטל כספא חולקין א"כ משמע דלכה כסומכוס ויש לדחוק דטעמא לאו משום ספיקא דפירש
הקוטרום אלא משום דחלק הוה רביע ונראה דאין הלכה כסומכוס אע"ג דבבבא מקומות תסס לן תנא כוונתא דהא סבר שמואל כרבנן
כדלמרינן צריש הפרה (כ"ק דף מו. ושם) אמר שמואל זו דברי סומכוס אכל חכמים אומרים זה כלל גדול דנין כו' משמע זו ולא ס"ל
אף על גב דמוכח בפרק בית כור (לקמן דף קה. ושם) דליכא זו דס"ל מיהו סתם זו לא ס"ל ועוד דקאמרין התם (כ"ק דף מו.) אי נמי
זה כלל גדול דנין הוה לבי הא דהמוכר שור לחכירו ונמלא נחמן כו' משמע זה כלל גדול אפי' במוכר שור לחכירו אמרינן דהמוציא
מחכירו עליו הראיה כ"ש בפלוגתא דסומכוס ורבנן דסבר שמואל המוציא מחכירו ע"ה וכן בפרק השואל (כ"מ דף קב. ושם ד"ה יבא) קאמר
דשמואל מספקא ליה אי תפוס לשון ראשון או לשון אחרון ומתניין (דף קב. ושם) דקמתי באחד ששכר מרחץ צניפורי צ"ב וזביס אגרה
מדירי רב תפוס ובה משעה לפני רש"ג ור' יוסי ואמרו יחלוקו את חדש העבור ומוקי שמואל בזה באמצע החדש אכל בתחלת החדש
כולו למשכיר כסוף חדש כולו לשוכר אלא סבר כרבנן דאולי בטר חזקה דלסומכוס ככל עיני יחלוקו ורב נחמן סבר נמי כרבנן
דקאמר התם דקרקע בחזקה בעליה קיימא ואפילו נא כסוף החדש כולו למשכיר ואפילו אפי' מיסך ועל כרחי' היינו טעמא דסבר
כרבנן ומתניין דהתם אוקי כסומכוס דלא תקשי ליה מתניין וכרב נחמן קיימא לן דיני ובהדיא ספקין כותביה בפ"י המקבל (כ"מ דף ק.)
גבי הוהו שטרך דהוה כתיב ביה (א) שנים סתמא ואע"ג דקיימא לן כרש"ג במשנתנו ה"מ בסתמא אכל (א) הכא דפליגי רב נחמן לא:
דרר

גג א ב ג מ"י פט"ו מה"ל
טוען וטוען הלכך ד'
תנן עשן לה טוע"ע מימ'
מי קלט טע"פ ג' וט"ע ונסי'
קמו טע"פ כ"ג:
גד ד' מ"י פ"ח ט"ס ה"ל ט'
ו"פ"ח מה"ל מ"מיה ה"ל
טו פנ"ש שני ד' לה טוע"ע
מימ' מי קלט טע"פ א' וט"י'
קלט טע"פ א':
גה ה' מ"י פ"ח מה"ל
טו טוע"ע ט"ל ט' פנ"ש
עשין לה טוע"ע מימ' מי ק'
קלט טע"פ א':
זו ה' טוע"ע מימ' מימ' מי ק'
טע"פ א':
זו ט' מ"י פ"ח מה"ל טוע"ע
וטוע"ע ה"ל ה' וט"י'
בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבב
מכ"ה ה"ל ח' פנ"ש עשין פד'
לה טוע"ע מימ' מי קלט
טע"פ א' וט"י קלט טע"פ א':
גה י' מ"י ט"ס פנ"ש ט' פנ"ש
טוע"ע מימ' מי קלט
טע"פ א' וט"י קלט טע"פ א':

דררא דממונא. פירוש דלל טענתייהו מהכא יש ספק לז"ד
דהי מינייהו הוה הולד אס נולד קודם שמכר או אחר
שמכר וכן בשור שנגח את הפרה וממלא עוצרה בלדה (ב"ק דף מ.)
בלל טענתם מסופקים ז"ד איך היה מעשה אס קודם שנגמה ילדה
או לאחר שנגמה וכן בשור רודף
אחר שור אחר והחוק (ספ"ק לה.) יש
להסתפק אס בשורו החוק או אי
בסלע לקה וכן ככל מקום דפליגי
רבנן וסומכוס אבל הכא בזה אומר
של אבותי שעל פי טענותיהן בא
הספק אמרינן כל דלילס גבר:
איך מוציאם אותה מידו. ואפילו
כתבו הרשאה זה לזה הואיל
ורשעים הם (א) אין נוקקים להם:
דתני רבי חייה גזילן שאר רביס א'
שמה גזילן. שאין מוציאין
מידו ומיירי בזה אומר של אבותי
ולא בגזל ממשה בני אלס דהתם
אמאי אין מוציאין ורב אשי פליג
אנהרדי וסבר דרבי חייה לא להקל
בא אלל להחמיר ללא קני בהשגה
אחת כמו לשאר גזול עד שיסלס
גולה לכל אחד ואחד כרבי עקיבא
בהגזל עמיס (ב"ק דף קג.) ומיירי בגזל
ממשה ובקונטרס פירש דמיירי
במנוי שמכר במדה שאינה ישרה
דליני יודע למי גזל ולכך לא נימנ
לשכזן וזכר על פי סיכול לעשות זו
לרבי צבור כדלמרינן צפרק אין
לדין (בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבב)
האזי לאו השגה
מעלימא היא: **ואי ד"י איה צנא**
דפירי אלתר הויא חוקה. וא"ת
וליהמינה במיגו דאי צני אמר לפירות
ורדתינו ו"ל דהי מיגו במקום עדים
דלכך סקדי כיון דדלי ליה צנא דפירי
דליני רוזא לטעון לפירות הורדתינו
ואי אפירא אחתיה מאי הוה איה
אעבד. אין לפרש דרב אשי
סבר דלעולם נאמן לומר לפירות
דלס כן קשה לרב
אשי מאי טעמא דרבנן דבעו שלש
שנים מיוס ליוס דהא לדידיה
ליכא למימר דמפרש רבא גריס
פרקין דעד שלש שנים מיוחדר איניס
בצטריה טפי לא מודהר דהא
לעולם נקיין לשמרו כן יאמר לפירות
הורדתינו ועוד דלס כן היכי קאמר
דאי לא תימא הכי דליבעי ליה
למחוי אלל לא צני למחוי דחוקתו
אינה חוקה דיכול לומר לפירות
הורדתינו ומייתי משכנתא דסורא
ומאי מייתי דררבה אס כדברי
רב אשי חו ליכא פקידא שיכול
לומר לפירות הורדתינו ונראה
לרשב"א דרב אשי לא צנא להאמינו
אחר ג' אס אומר לפירות הורדתינו
אלל שולל אינו תקנה יש לעשות
מחלה שלא יוכל לומר לאחר שלש
היא כשהורידו לפירות דסבר
לא מהני מחאה אלל כשאמר פלניא
גולגא הוא דקא חכיל לארעאי
בגולגותא והיכא דלחמיה לפירות
לא מצי למחוי הכי וכן פירש
הקונטרס והשתא מייתי ספיר
משכנתא דסורא דמהניא מחאה
כי האי גוונא (ועי' סוס' ז"מ ק'
ד"ה אמר ליה):

הורדתינו: א"ל איבעי [ליה] למחוי.
בתוך שלש ולומר לעדים דעו
לכס שלפירות הורדתינו לכך וכן
שנים אחר על הקרקע ומודי צפירות
לאו מחאה היא אלל כדלמרינן לקמן
(נח): פלניא גולגא הוא דקחיל
ארעא דידי בגולגותא למחר תצענא
ליה צנינא: **אס כן האי משכנתא דסורא**
כו'. ומתקנתא דרבנן היא חן משכנתא
שדה המלוה לחבירו על שדה אסור
לכחול הפירות משום רבית אלל צנינא
רביח אסור ונמאס קונה פירות של כל
שנה במנה אפילו בשנת שדפון שלא
יהו שוין פירות השנה דינר:
אי כבישי. טוען המלוה ואמר לאחר
שלש לקוחה היא צידי הכי נמי דמהימן
ולא יוכל זה לטעון לפירות הורדתינו
ומחאה נמי לא מועיל לו: **דאמי ציב.**
לזה לידי הפסד צממיה: **אלל איבעי**
ליה למחוי. בתוך כל שלש ומהניא ליה
מחאה ומדלל מוחה הפסד: **הכא נמי.**
אס אימא דלפירא אחמיה איבעי ליה
למחוי בתוך שלש קודם שיחזיק: **ישראל**
הכא מחמה עכו"ס הרי הוא כעכו"ס. שדה
שדה יודעין שהיתה של ישראל
ואכלה עכו"ס שלש שנים או יותר
וטוען שלקחה מישראל ואזיל ישראל
וקנה מההוא עכו"ס ואכלה גם הוא
אחר העכו"ס שני חוקה לא הוי חוקה
אלל אחי מדיה דארעא ומפיק ליה
מידיה דארעא וישראל לויאל ולימבע
לעכו"ס דזבן מיניה דליהו הוא דלפקיד
דלא הוי חוקה דארעא אנפשיה דלא
הוה ליה למוזן ארעא דארעא עכו"ס
עד דלימא ליה הכי לי שטר דוביני דזבנת
לה מישראל דין חוקה לית ליה לעכו"ס
ולא כל מאן דלתי מחממיה דתתם
עכו"ס גולגיס הוה וישראל ירא
למחות והלכך לא תקנו צהס חוקה
כדלמרינן לקמן בשמעתינן (נח):
היני דבי ריש גלותא לא מחזיקי
משום האי טעמא גופייהו שיראיש
חני למחות וישראל זה הכא מחמת
עכו"ס אע"פ שהחזיק אלל חוקתו
כלום וחוקה שאין עמה טענה היא
שהרי הוא טוען העכו"ס מכרה לי
אבל איני יודע היאך בזה לידי העכו"ס
שיכול למכרה. אלל אי טען ישראל
ואמר יהב לי ההוא עכו"ס שטר
דוביני דזבנת מיין ורואיניו צו שלקחה
מתן המימן דלמי למאן דל"ל קמי דידי
וצנה ההוא עכו"ס מיין דמסקי לקמן
דמהימן מיגו דאי צני א"ל מיני
וצננה ואלמלא שטר חוקה. ודוקא
בא מחמת עכו"ס דלילוי בלא שראל
אע"פ שלל דר זה אלל יום אחד
אותו שמכרה לזה זה החזיק שלש
שנים חוקתו כדלמרי' לקמן (דף מא'):
גבי ההוא דדר בקשתא צעילתא
ארבע שנין: לדידי

אס בא אחר מן השוק והמוקין כה.
בדך קרקע דלמר רב נאמן (נח): כל
דלילס גבר ובלא זה השלישי
וחטפה מהשנים אלו הטוענין של
אבותי: **אין מוציאין אותה.**
ז"ד מידו של זה השלישי ואע"פ
דלא טעין מדי דשמא גם לז'
הראשונים אין להם חלק בזה:
דהני רבי חייה גזולן של רביס כו'.
וסבירי נהרדיע דבזולן כי האי
מיירי שגזל משנים החלוקים
בדבר זה אומר שלי הוא לכופו
דדיניס להוציא מידו מה שגזל:
רב אשי אמר לעולם גזולן טעין
רביס שמה גזולן. הואיל ולא
טעין מדי ומולאיש מידו ומעמידין
אותה צפני שנים הראשונים
ישל ללס טענת אבות: **ומאי לא**
שמה גזולן. דקאמר רבי חייה
לא להקל עליו בלא לפטרו מלשלס
אלל להחמיר עליו ולומר דלא
ימנ להשכזן עליו (א) ומיכסר
בהשגה דליני יודע למי ישיב
דמאחר שכל לידו לרין להשיב
לבעליס ולא להוציאה מתחת ידו
ולהפקירה לשנים הראשונים
וכל מאן דלילס (ה) גבר כדפסקין
לעיל ואי תפסקין לא תפסקין
(נח): כל שכן זו שצמורת
גזל בלא לידו והוא נקיין להוציאה
מתחת ידו ואינו יודע למי ישיב
והכי נמי אמרינן בהמוכר את
הספינה (לקמן דף פח): **א"ר**
לוי קשה עונשן של מדות
מעונשן של עריות ומפרש
התם אפטר בתשובה והכא לא
אפטר בתשובה דהמוכר במדה
(א) וגזל לרביס שאינו יודע למי
ישיב וליניבא דרב אשי איירי נמי
ר' חייה במוכר במדה שאינה ישרה
לרביס. כן נראה צעניי טיטה זו:
אי דלי ליה צנא דפירי לאלתר הוי
חוקה. אס יש עדים שהגביה המערער
צנא דפירי מקרקע זו על כפתי
של זה המחזיק שטוען לקוחה היא
צידי מאחר שסייע לו להוליך
הפירות לצינו שזו אין יכול לטעון
ולומר לא מכרתינו לו שלא היה
לו לסייעו בלקימת הפירות אלל
היה לו למחות ומדסייע לו הפסיד
וכמודה שמכר לו דמי. ור' חננאל
פירש אי ליכא סקדי דיהב ליה
לוקח למריה ארעא צנא דפירי
דזבון להוליכה לצינו נמצבר
שאילת הפירות של לוקח ומידייה
יהב ליה למוכר ואין נראה צעניי:
אמר רב זביד אי טעין. המערער
בחר דדלי ליה ללוקח צנא דפירי
לפירות הורדתינו אינו נאמן
לומר דלא ליה צנא דפירי דעד
חלת שנין מיוחדר אינש בצטריה
טפי לא מיוחדר והוה ליה לזה
למחות בתוך שלש כדמפרש
ואזיל: **אי לפירא אחסיה.** כי
משכנתא דסורא לעשר שנים או
לעשרים: **מאי הוה ליה.** לבעל
השדה למעבד נמלא שכל המוריד
את חבירו לפירות של שלש שנים או
יותר יפקע קרקע שלו הואיל
ולא יהא נאמן לאחר שלש לטעון
לפירות הכי

החם להאי אית ליה דררא
(דממונא) בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבב
מכירה הוה ממוניה דהאי
ובכר מכירה דאדרי ואין
ידע כמותו של מי ילדה
מיה' החלוק: גזולן של
(רביס). כלומר גזולן של
שנים ששומרים במחלוקת
ביניהם (א) כנון אלא
שלא יתכן להשבין שאינם
שששים קורי גזולן שאינו
ידע של מי היתה שיתוריה
לוי:
ש"סא אמר ר' אבא אי
דלי ליה. המערער כלומר
למחות למחזיק להגביה לו
על כפתי זו או שהחליף
אחירו לבחור צנא של פירות
מאותה שדה שטוענר עליה
אע"פ שעריון לא עמדה
ברשותה לו שנין חוקה
אלא כיון שיש לו עדים
שהגביה לו צנא דפירי
לאחר הוי חוקה דאם
איתא הוי היא חוקה שאמר
לו המחזיק הגביה לי היה
לו למחות ולומר ואלא
שלי הוא הקרקע מה יש
לך בפירות שרי: אמר רב
זביד. אי דלי ליה צנא ושכר
מערער על השדה דשלו
הוא וטוען ואומר לפירות
הורדתינו שהיא ארביי שיהא
צני הפירות של זה
שהגביה לו חלקו פסיתו
להגביה נאמן לומר כן:
הני מילי. ונאמן לומר כן
בתוך ג' כשלא החזיק בתוך
עריון ג' שני חוקה אבל
לאחר ג' (לא): מאי הוה
ליה למעבד. מה היה יכול
למחות את אל מצי למלקח
קודם ומנו אם עשאו ארבי
לי שנים עריון לא הגיע
זמנו: אפי' איבעי ליה
למחוי. אע"פ ולא היה עיקר
מחאה דלא מצי למיכר
פלניו גולגא הוא דאכל
ארעא דידי דהא ברשותיה
אוכל והורידו לפירות מימ'
צריך למחות בפני עדים
בתוך ג' ולומר הוה עדים
שפלניו (שעברו) [שאובין]
שדה שלי אני הורדתינו
לפירות לכך שנים ואי לא
אמר הכי לא מהימן למחות
אחר ג': דאי לא תימא
הכי. דצריך למחוי בתוך ג'
ולהודיע לרביס שאינה שלו
א"כ הוי משכנתא דסורא
דמשכן ליה ליה למלוה
לחילכל שדהו בנכתייה עד
זמן שישלסו ממנו פירות
שיחלסן מן השדה: אלא
איבעי ליה למחוי. בתוך ג'

(א) נראה דל"ל שעמדיס
במחלוקת כנון אלו: שלל ענין
לשטען וכו'. (ג) אולי צ"ל
או שלל אחרי לבינו וכו'
ואפשר דכוונתו ששלל הלוקח
מחוי על מיהא דלרעא ומנו
שני השנים כסם הרי"ט
ז"ל

16 [לקמן לה:] כ"מ סו: ק"י.
הגהות הב"ח
(א) גבי אמר נהרדיע ראם:
(ב) שם הכי נמי דמהימן רבי
תימא הכי נמי ממקי רבנן
מדי לחמי יתי: (ג) רשב"ם
ד"ה ומאי לא וכו' לא
מיתבשר בהשגה וכו' להשיב
לבעליס. נ"ב דמי תמא לא
דמניו מ"ב על הללויה ה"כא
דנפשה עליו גזול ולא יאל
במלי שמחוי למויק לקמן
דף פ"ח ע"א: (ד) בא"ד וכל
מאן דלילס משנייהם גבר:
(ה) בא"ד דהמוכר במדה
אין לרביס אינו יודע:
(ו) חוס' ד"ה אין מוציאיש
וכי ורשעים הם. נ"ב וכן
נראה לפרש לקמן ז"מ: וכן
שמת בני רובל מקבילס אמן
בדף קנ"ז:

מוסף רש"י
במשלם שניא אליון
תיפוק ארעא דא בלא
כסף. ללא מיחו כגלוסה
אלל כולקו הימנו פירות
השנים הללו צממת הללו
(ב"ב טו:).

רבינו גרשום (המשך)
להודיע לרביס שמכנתא
הוא כידו היני בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבב
חבירו לשהרו לפירות
כפי לחמויי: ישראל הכא
במחמת עכו"ס כעכו"ס. שנים
קטואת מן העכו"ס ג' שנים
אין חוקה מה עכו"ס אין
לו חוקה מן ישראל אם
קנה ממנו קרקע אע"פ
יש לו שטר מכירה עליה
לפי שבניתיין אין חוקה
בשנים אצל ישראל הבא
מחמת עכו"ס נמי אין
לו חוקה אע"פ יש לו
אחור שטר שמכרה ישראל
לעכו"ס ואע"פ שיש לו
ערם לישראל שעמד בה
עכו"ס אין חוקתו חוקה
מה שאין כן בישראל שאם
קנה ישראל קרקע מחבירו
ישראל ועמד בה שני חוקה
רבא אחר ורעיר עליה ואמר
זה מישראל פלוני קניתייה
אם יש לו עדים שעמד בה
אחור ישראל אפי' יום אחד
חוקתו חוקה: אמר רבא אי
אחי ישראל ואמר. לדידי
אמר אחור עכו"ס שמכרה
ליה דהרואו עכו"ס גופיה
קנאה מישראל מהימן:

